

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I ARKEOLOGJISË DHE TRASHËGIMISË KULTURORE

PROGRAMI I LËNDËS
Drejtimi : Arkeologji dhe Trashëgimi Kulturore

TITULLI I LËNDËS: INTERPRETIMI I FOTOVE AJRORE

Pedagogu: Prof. Asoc. Dr. Sonila Xhafa
Ngarkesa: 4 ECTS (30 leksione dhe 15 seminare)
Lloji i lëndës: lëndë me zgjedhje
Programi i studimit: Bachelor
Viti/Semestri : III/I

EKSTRAKT

Në këtë cikël studentet do të familjarizohen me konceptin e fotove ajrore dhe imazheve satelitore, teknikave kryesore të fotogrametrisë dhe remote sensing, regjistrimin, leximin dhe interpretimin e informacionit në foto ajore dhe imazhe satelitore, rolin e tyre në kërkimin shkencor dhe aplikime specifike në arkeologji, metodat kryesore të leximit të fotove ajore për përdorim në arkeologji apo në realizimin e produkteve kryesisht hartografike, në ndërtimin dhe interpretimin e realitetit etj

TEMAT

LEKSION 1. Hyrje. Objekti, përmbajtja, detyrat dhe rëndësia e studimit

LEKSION 2. Historiku i zhvillimit të fotogrametrisë dhe Remote Sensing

LEKSION 3. Lidhjet e fotogrametrisë dhe Remote Sensing me disiplina të tjera dhe Arkeologjinë

LEKSION 4. Fotot ajore dhe Imazhet Satelitore, rëndësia e përdorimit të tyre në Arkeologji

LEKSION 5. Teknikat bazë të fotogrametrisë dhe Remote Sensing. Produktet informative

LEKSION 6. Elementet gjeometrike të fotove ajrore

LEKSION 7. Matjet gjeometrike dhe interpretimi i përgjithshëm i informacionit në fotot ajrore

LEKSION 8. Klasifikimi i fotove ajrore

LEKSION 9. Parimet e përgjithshme të nxjerrjes së informacionit në foto ajrore. Interpretimi i tyre

LEKSION 10. Metodatat kryesore të interpretimit dhe ato të përdorimit specifik në arkeologji

LEKSION 11. Parimet bazë të interpretimit të imazheve satelitore

LEKSION 12. Përdorimi i fotove ajrore dhe imazheve satelitore si burime bazë në prodhimin e produkteve hartografike

LEKSION 13. Përdorimi i fotove ajrore në kërkime shkencore në arkeologji

LEKSION 14. Fotot ajrore dhe imazhet satelitore, komunikimi dhe shpërndarja e informacionit

LEKSION 15. Fotogrametria, Remote Sensing dhe SIG si metodatat bazë të kërkimit shkencor në Arkeologji

FORMA E KONTROLLIT DHE VLERËSIMIT

FREKUENTIMI:

70% pranisë në seminare e domosdoshme.

15 % e notës përfundimtare nga prania dhe angazhimi gjatë kursit apo seminareve

KONTROLLI I VAZHDUESHËM:

Testi 1 i pjesshëm në javën e 7-të (15% e notës përfundimtare)

DETYRA E KURSIT:

Shënime bibliografike të 5 autorëve; secili 1.5 – 2 faqe (format A4, Times Neë Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5)

30 % e notës përfundimtare

KONTROLLI PËRFUNDIMTAR:

Një test përfundimtar në javën e 16-të të kursit pas kryerjes së 15 javëve të një semestri

30 % e notës përfundimtare

DETYRIMET E STUDENTËVE PËR LËNDËN

Frekuentim i rregullt në leksione.

Frekuentim i detyruar në të paktën 70% të seminareve të lëndës.

Përgatitja e një ese-je nga 3-5 faqe format A4, Times Neë Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5.

Pjesëmarrje në testet e pjesshme gjatë semestrit.

Testi (provimi) përfundimtar (i fundit të smestrit)

LITERATURA

AMERICAN SOCIETY OF PHOTOGRAMMETRY MANUAL OF PHOTOGRAMMETRY, BOOK FOURTH EDITION, 1980

PAL NIKOLLI, SISTEMET E INFORMACIONIT GJEOGRAFIK, SHBLU, TIRANE 2011

EDMOND HOXHA, SISTEMET E INFORMACIONIT GJEOGRAFIK, PARIMET THEMELORE, GEER, 2012

ORMSBY, ET AL. GETTING TO KNOW ARCGIS DESKTOP. REDLANDS, CA: ESRI PRESS, 2001. ISBN: 1879102897.

MIKHAIL, E.M.[EDÉARD M.], BETHEL, J.S.[JAMES S.], MCGLONE, J.C.[J. CHRIS], INTRODUCTION TO MODERN PHOTOGRAMMETRY ÉILEY MARCH 2001. ISBN: 0471309249

LUHMANN, T.[THOMAS], ROBSON, S.[STUART], KYLE, S.[STEPHEN], HARTLEY, I.[IAN], PHOTOGRAMMETRY, PRINCIPLES, METHODS AND APPLICATIONS, ÉHITTLES PUBLISHING JULY 2006. ISBN 1-870325-50-8 7.

LONGLEY, GOODCHILD, MAGUIRE, AND RHIND. GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS AND SCIENCE. HOBOKEN, NJ: JOHN ÉILEY & SONS, 2001. ISBN: 0471892750.

PENG, AND TSOU. INTERNET GIS. HOBOKEN, NJ: JOHN ÉILEY & SONS, 2003. ISBN: 0471359238.

O'SULLIVAN, DAVID, AND DAVID UNÉIN. GEOGRAPHIC INFORMATION ANALYSIS. HOBOKEN, NJ: JOHN ÉILEY & SONS, 2003. ISBN: 0471211761.

SCHMIDT, B.J. "GUIDELINE FOR THE EVALUATION AND SELECTION OF AERIAL AND SATELLITE IMAGERY FOR LAND PLANNING AND MANAGEMENT ALONG THE EASTERN SLOPES IN ALBERTA". UOFC, JUNE 1986.

SABINS, FLOYD F. REMOTE SENSING: PRINCIPLES AND INTERPRETATION. JOHN ÉILEY AND SONS. TORONTO. 1994.

UNIVERSITY OF NOTTINGHAM: [HTTP://ÉÉÉ.GEOG.NOTT.AC.UK/REMOTE/SATFAQ.HTM](http://ÉÉÉ.GEOG.NOTT.AC.UK/REMOTE/SATFAQ.HTM)

UNIVERSITY OF SANTA BARBARA: [HTTP://ÉÉÉ.RSUNT.GEOG.UCSB.EDU/RSCC/VOL2/LEC2/2_2.HTML#21](http://ÉÉÉ.RSUNT.GEOG.UCSB.EDU/RSCC/VOL2/LEC2/2_2.HTML#21)

CANADIAN SPACE AGENCY CANADA [HTTP://ÉÉÉ.CASI.CA/LISTOF.HTM](http://ÉÉÉ.CASI.CA/LISTOF.HTM)

NEÉS ARTICLE ON RADARSAT II

CANADA'S SATELLITE: [HTTP://ÉÉÉ.MDA.CA/CORPÉEB/NEÉS/PR](http://ÉÉÉ.MDA.CA/CORPÉEB/NEÉS/PR)